

til ret indtrængende at lægge den høitærede Kultusminister paa Sinde at gjøre Gjengjæld mod dette Thing og dets rimelige Ønsker, at naar vi baade i Fjor og i Aar ere komne ind paa at hæve eller løse det Vaand, som i saa mange Aar har hvilet over den høitærede Kultusministers Planer ved store Byggeforetagender, han der ogsaa til Gjengjæld vilde vise sig noget mere villig og imødekommende overfor de Ønsker og Planer, dette Thing har med Hensyn til Videnskabens Fremme her i Landet og med Hensyn til Oplysningens Fremme. Jeg tror, vi i dette Thing med god Grund kunne sige, at Folkethinget altid har viist sig meget rundhaandet overfor Videnskaben. Men det er tidt et tvivlsomt Gode, om et Land offerer altfor store Pengejummer paa Vidensfabelighedens Fremme; et lille Land bør ogsaa i saa Henseende sætte Tæring efter Næring. Vi har her i Landet i Forveien en meget talrig Stab af Embedsmænd, der gjælde for at være halve Videnskabsmænd, idet de have Uddannelse mere eller mindre tilfælles med Videnskabsmændene. Der er ærede Medlemmer, der rykke paa Hovedet. Jeg skal derfor accentuere, at de gjælde for at være halve Videnskabsmænd. Jeg anser dem ganske vist ikke selv for at være det, men hele den Uddannelse, de faae, bidrager til at omgive dem med en vis videnskabelig Nimbus, som tidt giver dem en falsk Blads i Livet og bidrager ikke saa ganske lidt til, at de blive stillede paa Pladser og Stillinger i Samfundet, hvor de meget lidt ere i Stand til at gjøre Gjyldest. Jeg tror, at Flertallets Indstilling er i god Overensstemmelse med dem Praxis som Thinget hidtil har fulgt overfor Universitetet, at hvad der kan bidrage til at gjøre Universitetet til en videnskabelig Høiskole, vil dette Ting stille sig liberalt overfor, men hvad der kan bidrage til at forvandle Universitetet til en Embedsmænds-Fabrik, det bør vi søge saa vidt som muligt at modarbejde. Disse to Formaal ere jo nemlig ved vort Universitet — til stor Glæde, man kan sige for begge Dele — knyttede altfor nøie til hinanden. Videnskabsmændene eller rettere sagt de vorde-
 vende Videnskabsmænd sidde paa Bænk sammen med de vorde-
 Embedsmænd, medens Embedsmændenes Maal jo dog skulde være saa meget som muligt at skaffe sig en praktisk Uddannelse og kunne gjøre Gjyldest ude i Befolkning og kjende dens Tarv og Trang og lære hvad der kunne gjøre Gjyldest overfor denne Tarv og Trang, saa er Videnskabsmændens Maal et helt andet. Jeg vilde derfor ønske, at Udvalget og særlig Udvalgets Flertal havde benyttet denne

Veilighed til at lægge et Tryk paa den høitærede Kultusminister, saa at han havde følt sig ligesom mere drevet til at komme frem med Forslag, om ikke i Aar saa dog ad Aare, til at besri Universitetet for hele den Ballast af Embedsmænds-Uddannelse, som den for Dieblirket er bebyrdet med. — Af de Motiver, som den høitærede Kultusminister har givet os til de foreliggende Forslag, fremgaar det blandt Andet ogsaa, at Universitetet føler sig forpligtet overfor Alt, hvad der hedder Examensvæsen i Særdeleshed, at den laaner sine Lokaler ud til forskjellige Examinar, som ikke have det Mindste med Universitetet eller Universitetets Formaal at gjøre. Den høitærede Kultusminister nævner, saa vidt jeg mindes, f. Ex. Lærerinde-examen. At den Slags Examina henlægges til Universitetet, og at overhovedet Universitetets Lokaler bruges en stor Del af Aaret i meget vid Udstrækning til Afholdelsen af den Slags Examina, kan naturligvis ikke Andet end lægge Hindringer i Veien for Universitetets Anvendelse i videnskabeligt Dømed. Naar der derfor saa tidt klages over manglende Lokaler og Forstyrrelser deroppe, saa tror jeg, det vilde have været heldigt, om Udvalget kunde have givet Ministeren den Anvisning, at Universitetet ikke behøvede at være fuld saa liberalt overfor de mange Examensfolk, vi have her i Landet, og som tage til i en høist foruroligende Grad, men kunde bede disse Folk hjælpe sig andet Steds — der er jo Lokaler andet Steds i Byen at faae end just paa Universitetet. Det vilde ganske sikkert skaffe mere Plads og Ro paa Universitetet og bidrage til, at Universitetet fik mere Præg af en videnskabelig Høiskole og ikke af en Examensanstalt i alle mulige og umulige Retninger. Dette Thing har gjentagende tidligere udtalt Ønsket om, at vi maatte faae Examenskommissioner, særlig for de vorde-
 Embedsmænd; jeg vilde have sat Pris paa, om Udvalget havde benyttet denne Veilighed til at søge denne gamle Tanke noget fremmet og havde søgt at vinde Velvillie for denne Sag hos den meget ærede Kultusminister. Jeg tror ogsaa i det Dieblirk, at vi kom ind paa Examenskommissionen i forskjellige Retninger, saa vilde det blive til betydelig Vættelse for Universitetet og dets Lokaler. Jeg skal f. Ex. nævne det theologiske Fakultet. De theologiske Studerendes Antal tager jo, underlig nok, til i en forbausende Grad, samtidig med at der klages over, at Theologerne ikke ville søge de smaa Embeder. Jeg tror imidlertid, at naar vi komme ind paa at faae de theologiske Examenskommissioner, saa vilde den Tid meget snart komme, da der her i Landet kunde